

4° Le mot *milliarium* ou *lapis* employé par les Romains pour désigner une sorte de borne placée sur les routes, de mille en mille pas, convient bien pour traduire notre mot *kilomètre*. Toutefois il est deux choses à remarquer :

1° On ne saurait employer *lapis* dans les phrases dont le sens exclut absolument l'idée de *borne kilométrique* : il faut alors mettre l'expression plus générale *milliarium* — espace de mille pas — ; ou prendre une autre tournure.

2° Au lieu de l'ablatif, qui indique un endroit déterminé et précis — ni en deçà ni au delà — il vaut mieux employer habituellement l'accusatif avec la préposition *ad*, qui renferme l'idée de « *après de, à peu près.* »

THÈMES LATINS

I. — SYNTAXE DES CAS

N. B. — Les chiffres placés au commencement de chaque thème indiquent les numéros de la *grammaire latine simplifiée* auxquels ils correspondent.

Thème 1.

111-112. — Adoremus Jesum Christum, Filium Dei Filiumque Mariæ. — Maria, Virgo castissima et purissima, uxor erat Josephi, viri justi et fidelis. — Carolus Quintus, celebrer imperator, urbem Lutetiam mirabatur. — Judicis non exorabilis terribilem iram formidemus. — Gloriam non captat vir vere humilis. — Surgens summus sacerdos Jesum interrogavit. — Philippi Macedoniae regis filius erat Alexander, rex fortissimus. — Urbs Rothomagus Cornelii, celebris poetae, patria fuit. — Mi fili, viri boni et pii societatem perquire. — Tiberius Augusto Romanorum imperatori successerat. — Urbi Lugduno sanctus Pothinus Jesum Christum annuntiavit. — Raptus est Elias, propheta Domini. — Antiquissima est urbs Senones. — Nilus fluvius agros Ægypti irrigat et alit. — Cæci nati pater et mater erant timidi. — Vir vere pauper divitias contemnit. — Cicada granum petens nihil impetrare potuit. — Thebani Philippum, Macedoniae regem, ducem elegerunt. — Amemus maium mensem Beatae Mariæ Virgini consecratum.

Thème 2.

111-112. — Jesum Christum imitabitur homo vere christianus. — Zacharias et Elisabeth, Joannis Baptistæ parentes, erant justi ac virtute præditi. — Urbem Carthaginem evertit Scipio. — Davidi bellicoso regi successit Salomon, rex pacificus. — Sylla dictator Romanorum sanguinem effudit. — Jesum Christum a mortuis redivivum videntes apostoli summa elati sunt lætitia. — Mariam Josephi uxorem et Jesu Christi matrem turbavit Gabrielis archangeli conspectus. — Urbem Romam Gothi occupaverunt ac diripuerunt. — Mollem, otiosam et delicatam vitam damnat Evangelium. — Sunt vere idololatræ avarus et vir voluptati deditus. — Modestæ ac piæ erant Marcella et Paula. — Bossueti doctissimi illustrissimique episcopi patria est urbs Divio. — Decepti sunt vir et mulier. — Romulo Romanorum primo regi successit Numa Pompilius. — Vere christiani erant multi Israelitæ, at hodie multi christiani vere Judæi sunt. — Fluvium Jordanem trajecerunt Israelitæ. — Republicam servavit Cicero, consul et orator. — Deum proximumque amat vir vere religiosus. — Alexander filiam Darii uxorem duxit.

Thème 3.

111-112. — Joannes Baptista Jesu Christi Salvatoris nostri præcursor, Zachariæ, Domini sacerdotis erat filius. Urbi Parisiis fidem prædicavit sanctus Dionysius. — Crucem portant homines vere poenitentes. — Martha et Maria, Lazari sorores, erant divites ac beneficæ. — Sancta Monica, Patritii uxor, sancti Augustini episcopi ac Ecclesiæ doctoris, mater fuit. — Jesum et Jesum crucifixum noverat sanctus Paulus; erat igitur vir vere doctus. Joannem Baptistam justum et sanctum virum Herodes vir princeps dissolutus metuebat et reverebatur. — Urbem Jerosolymam restituit imperator Adrianus. — Justi

et pii erant senex Simeon et Anna prophetissa. — Sanctum Paulinum Nolensem episcopum erudierat poeta et orator Ausonius. — Urbem Athenas viderat Augustus. — Patris nocentis et de gradu dejecti nos miseri sumus filii. — Sanctum Saturninum Tolosæ episcopum, illustremque Ecclesiæ martyrem, reformidabant dæmones. — Creati fuerunt homo et angelus. — Hodie Constantinopolim dicimus antiquam urbem Byzantium. — Davidi succedens Salomon sapientiam petiit. — Admodum facundi erant sanctus Ambrosius et sanctus Joannes Chrysostomus.

Thème 4.

113-115. — Loquebatur Jesus Christus; audiebant discipuli. — Judæis dixit Jesus Christus: Semper ego et meus Pater agimus. — Nos flemus, vos autem ridetis. — Mentiri tu audes! — Josephus prudentissimus erat, potentissimus factus est. — Durum est dæmoni servire. — Ditissimus rediit Jacob. — Contraria semper erunt peccatum et justitia. — Dixit Jesus Christus: Ego sum pastor bonus; nos Jesu Christi oves sumus. — Ego et tu moriemur. — Scelus est pauperibus insultare. — Tobię pater et mater erant valde solliciti. — Tu das, o Deus; nos recipimus. — Jacobi filii, vestrum fratrem vos venditis! — Dicebant Israelitæ: Uvas acerbas manducaverunt patres, filiorum dentes hebetantur; peccavere patres nostri, penas nos luimus. — Turennum desideravit totus exercitus. — Una egressi sunt Caïnus et Abel. — Valde adversa sunt mendacium et veritas. — Epaminondas Thebanorum dux, pauperrimus obiit. — Imperare difficile est, obedire facilius. — Sanguis martyrum semen christianorum est. — Romani semper bellicosi habiti sunt.

Thème 5.

113-115. — Aggreditur Deus et perficit; aggrediuntur homines, non perficiunt. — Brute, tu Cæsarem pugione

percutis! — Dissociabilia sunt scelus et sanctitas. — Misericordiae opus est moerentes consolari. — Impie Achab, tu et uxor tua peribitis. — Una vivere non poterant Isaac et Ismael. — Silere et audire facile est. — Semen miserunt patres vestri, vos metetis. — O caeci et indurati sacerdotes, vos Jesu Christo Barrabbam anteponitis! — Ego vos vocavi, vos me non audiistis; ego manum porrexi, vos me non aspexistis. — Primum affabiles Caligula et Nero, at postea fuerunt crudelissimi. — Contraria sunt gaudium et moestitia, sed non insociabilia. — Marcius cognominatus est Coriolanus. — Miser Adame, tu et uxor tua peccavistis! — Imperatorem Titum multum deflevit populus romanus. — Peccatum est otiosi. — Lugebamus nos, vos autem gaudebatis; gaudebimus nos, vos ingemetis. — Jeroboami uxor, tu vis prophetam decipere! — Pudore suffusa abiit vulpes decepta. — Pura erunt sacerdotis os et lingua. — Omnes volunt esse beati. — Hic venerabilis senex vocabatur Simeon.

Thème 6.

113-115. — Valde suave est Deum amare. — Duces peritissimi erant Annibal et Scipio. — O Pompei, tu Caesarque pacem componere debuissetis (*ou mieux debueratis*). — Urbs tota Neronis saevitiam detestabatur. — Sanctus Paulus cognominatus est gentium apostolus. — Aqua et ignis utilissima sunt, nonnunquam vero admodum funesta. — O divites, peccatum est pauperibus non opitulari. — Ego vos admonui, vos autem mea despexistis consilia; vos meas neglexistis objurgationes: aderit mors et vos poenitebit. — Difficillimum est nosse seipsum. — Surda et muta erant gentium numina. — Fructuosum est stipem pauperibus erogare. — O Virgini, tu tuaque filia Romanorum misericordiam concitabatis. — Jesum Christum quaerebat audiebatque tota multitudo. — Miseri et irae filii nos nascimur. — Bellum et pax sunt valde contraria. — Horrendum est sacrilegium Jesu

Christi corpus et sanguinem indigne accipere. — Maxima est virtus vincere superbiam. — Stultus sapiens habetur, si potest linguam continere.

Thème 7.

113-115. — O Deus, tu noster pater es, tui nos filii sumus. — Perfide Ptolemæe, tu audes Pompeium prodere! — Haud aeterna sunt caelum et terra. — Apis attica cognominatus est Xenophon. — Sapiens necnon ingeniosa erat Abigaël. — Angliam pereurrerunt sancti Germanus et Lupus. — Summo sacerdoti dixit Saul: Quare tu et David in me conjuravistis? Respondit summus sacerdos: Ego et David minime in te conjuravimus, ego meaque familia tibi fidelissimi stamus. — Victus abiit ferox Xerxes. — Cum bonis boni fiunt pueri, cum improbis autem vitiosi. — Mendicare durum est, furari autem turpissimum. — Vere deploranda est Judæorum caecitas. — Jesum Christum sequendo, nos errorem, mendacium mortemque vitabimus; dixit enim: Ego sum via, veritas et vita. — Scevolæ consilium approbavit senatus. — Moysislex et Evangelium non sunt contraria. — Bonum est opus pauperibus succurrere. — Leo animalium rex cognominatur. — Jesus Christus rex noster pauper et mansuetus primum venit; sed gloriosus et metuendus iterum veniet. — Aurum et adamas habentur pretiosissima.

Thème 8.

113-115. — Stulti nos sumus, vos autem sapientes; nos infirmi, vos autem fortes; nos pauperes sumus atque abjecti, vos autem estis divites et regnatis. — Fratres sunt omnes christiani. — Jesu Christi mater Maria vocatur. — Pretiosa erant tabernaculum et arca foederis. Amilear Annibalque Romanos vehementer oderant. — Plebs tota Zachariam exspectabat. — Nabal, Abigailis maritus, erat inhumanus, avarus et malus. — Turpe est

inebriari. — Caput et pes haud pariter sunt necessaria. — Imbelles Apostoli, vos Jesum magistrum vestrum derelinquistis! — Summo sacerdoti respondit Saul: Tu tuque patris domus mox moriemini. — Terribilia sunt mors et iudicium. — Acerbum est punire, ignoscere suave est. — Angusta est semita vitæ, lata vero inferorum via est. — Læti et triumphantes reversi sunt apostoli. — Apostolis dixit Jesus: Ego sum vitis, vitis autem cultor est meus pater; vos me invocabitis et ego vos exaudiam. — Haud semper similia sunt finis et initium. — Mariæ dixit angelus: Magnus erit tuus Filius, atque Altissimi Filius vocabitur. — Semiramis habetur regina peritissima.

Thème 9.

116. — Omnium Christianorum norma est Jesu Christi Evangelium. — Miracula patranti potestatem receperunt apostoli. — Salomon primum fuerat rex miræ sapientiæ, at postea fuit princeps immensæ morum pravitatis. — Josephus scypho utebatur argenteo. — Primo Arausicano concilio adfuit Sanctus Eucherius, Lugdunensis (ou Lugduni) episcopus. — Cicero consul magnæ vigilantie oratorque haud vulgaris facundiæ fuit. — Statuam æream Socrati Athenienses erexerunt. — Corporis morbi non sunt semper Dei iræ indicia. — Propheta magnæ humilitatis sanctitatisque præstantissimæ fuit Joannes Baptista. — Sanctus Ambrosius fuit episcopus Mediolani (ou Mediolanensis). — Rationes Dei iram placandi requiramus. — Eliezer Rebeckæ armillas aureas dedit. — Imperator inaudite crudelitatis fuit Nero. — Eleemosyna est liberalis cordis sacrificium voluntarium, non autem manus avaræ munus extortum. — Copiam abeundi Israelitis diu Phæro denegavit. — Sanctus Stephanus, qui Junior cognominatur, catenam ferream gerebat. — Nicæno concilio adfuit Constantinus imperator. — Reges dissimillima indole exstiterunt Romulus et Numa.

Thème 10.

116. — Rationem pauperes sublevandi æternamque salutem acquirendi Deus divitibus dedit. — Patriarcha miræ patientiæ fuit Job. — Tabernaculum continebat candelabrum, tabulam, aramque ex auro. — Gloria et requies sunt laboris, prælii et crucis fructus. — Populus dura cervice rigidaque mente semper exstiterunt Judæi. — A Lugdunensi concilio abfuit sanctus Thomas. — Dicebat Maria, hominum angelorumque regina: Ego sum ancilla Domini. — Dæmones ejiciendi potestatem apostolis Jesus tribuit. — Pompeium, Cæsaris generum, prodidit Ægypti rex Ptolemæus. — Theca ex argento sacras sancti Mederici reliquias includit. — Castra movendi et ponendi tempus Israelitis columna significabat. — Nos sumus Dei filii, Jesu Christi fratres et membra, Sancti Spiritus templa. — Fructus æterni temporale semen est eleemosyna. — Lumen et sapientia fidei minime sunt infantie christianæ contraria. — Sanctus Lucas, evangelista, sancti Pauli gentium apostoli erat socius.

Thème 11.

116. — Mulier egregiæ prudentiæ fuit Abigail, at Nabal, Abigailis maritus, homo erat horrendi belluini que ingenii. — Romanis nocendi occasionem semper captavit Annibal. — Amicum deserere est atrox perfidia. — Summi sacerdotis Aaronis frons aurea lamina decorabatur. — Dei verbum audiamus et fideliter custodiamus, nosque erimus Jesu Christi mater, fratres ac sorores. — Multos incredibilis sævitie imperatores Roma habuit. — Immundos spiritus ejiciendi morbosque curandi potestatem acceperant apostoli. — Vitæ finis est felicitatis aut infelicitatis æternæ initium. — Serpentem æneum aspiciabant Israelite, et sanabantur. — Bellator gigantea statura erat Goliathus. — Requirebant Pharisæi Jesum perdendi rationem. — Moysis lex erat honorum futuro-

rum umbra. — Præstantis pulchritudinis filium habuit Jochabed. — Manducandi tempus vix reperiebant Jesus et Apostoli. — Nostrorum capillorum numerum novit Dominus. — Totum orbem subigendi consilium inierat rex Nabuchodonosor. — Sancto Hilario, Arelatensi episcopo, affinis erat sanctus Lupus, Trecensis episcopus.

Thème 12.

111-116. — Annibalem peritissimum ducem prodidit Prusias, Bithyniæ rex. — Urbem Syracusas diù defendit Archimedes. — Insociabilia sunt cordis pax et peccatum. — Joannis discipulis dixit Jesus: *Ite, hoc vos vestro referte magistro: Vident cæci, claudi ambulant, audiunt surdi, muti loquuntur, resurgunt mortui.* — Manius Curius diis offerens sacrificia, vasculo ligneo utebatur. — Jurare non est semper peccatum, at perjurare scelus est. — Romanos, bellicosissimam gentem, Annibalis strenui ac periti ducis nomen perterrebat. — Antichristus cupiens homines seducere, stupenda operabitur prodigia. — Lazarum occidendi consilium inierunt sacerdotum principes. — Lepidi vultus et augustæ mansuetudinis imperator erat Antoninus. — Jesum Christum possideamus, nosque vere divites erimus. — Divitiis inservire est periculosum. — Tonitruum filii dicebantur Jacobus et Joannes. — Toga lineæ sacerdotum induebantur. — O Domine, peccavimus nos et tu nos percussisti; nos tuam efflagitamus misericordiam, tu nobis ignosces. — Ego cæli et terræ Deum audeam offendere! — Curramus et pugnemus, laboriosus est cursus, asperum proelium, acerbi ictus; æternum autem erit præmium. — Portas æreas ferreosque cardines confringit Dominus. — Milo, famosus athleta, miserrime periit. — Vivamus subditi Dei voluntati, et felices erimus.

Thème 13.

111-116. — Episcopus singulari beneficentia fuit sanctus Alexander, Alexandriæ patriarcha. — Sub summis

sacerdotibus Anna et Caïpha Christum nuntiavit Joannes Zachariæ filius. — Jesu Christi crux est sacrificii altare, veri doctoris cathedra, necnon et summi judicis tribunal. Urbem Lugdunum flumen Rhodanus amnisque Araris alluunt. — Martha et Maria magnum miraculum impetraverunt. — Davidi dixit Jonathas: *Ego et tu semper amici erimus.* — Jesum Christum sequebatur magna populi turba. — Vitulum aureum adoraverunt Israelitæ. — Sanctus Hieronymus vir erat acri servidoque ingenio, immensaque eruditione. — Templum Domino ædificandi consilium rex David inierat. — Civem romanum cruci affligere horrendum erat facinus. — Jesus Christus a sacerdotum principibus accusatus tacebat. — Pretiosissima sunt Jesu Christi corpus et sanguis. — Vere hypocritæ erant Pharisei. — Dixit David: *Ego peccavi; respondit propheta: Peccatum tuum transtulit Dominus. Tu non morieris, at puer certe morietur.* — Æreum erat holocaustorum altare. — Pastoribus dixit angelus: *Vos infantem pannis involutum jacentemque in præsepio iavenietis.* — O Maria, tu et cognata tua miraculo matres factæ estis. — Jesu dixit Petrus: *Tu mihi pedes lavas!* — Tunc illi me invocabunt, at ego eos non audiam; illi me requirent, sed non invenient me. — Totus cœtus exclamavit: *Dei genitrix est Maria.* — Abdalonymus rex urbis Sidonis factus est. — Gloriosum est vincere hostes patriæ, sed cupiditates suas vincere gloriosius est.

Thème 14.

111-116. — Jesu Christo dixerunt apostoli: *Tu nunc plane loqueris; ideo nos credimus.* Respondit Jesus: *Nunc vos creditis; mox tamen dispergemini et me desertis; at ego solus non ero: haud enim deseret me Pater meus.* — Joannis Baptistæ perdendi occasionem captavit tandemque nacta est Herodias. — Summi Sacerdotis toga tintinnabulis aureis decorabatur. — Spineam coronam tulit Jesus. — Jesum Christum mortalem neci de-

dere Judæi; Jesum Christum gloriosum atque immortalem rursus crucifigunt christiani. — Invidi erant Moysis frater et soror. — Centurio necnon et cæteri, terræ motum videntes, perterriti sunt et dixere: Hic homo vere erat Dei filius. — Vasis testeis, ligneis vel marmoreis utebatur sanctus Augustinus; argentea erant sola cochlearia. — Pati et mori acerbum est, at cum Jesu Christo vivere et regnare erit suavissimum. — Nobis dicit Jesus Christus: Jugum meum suave est et onus meum leve. — Maria et Joseph, quærentes Jesum, sedentem inter doctores, audientem illos ac interrogantem invenerunt. — Noemi posteri simulacra ex auro et argento, ex marmore, lapide et ligno adoraverunt (ou simulacra aurea et argentea, etc.). — Miser vixerat bonus latro, at felicissimus obiit. — Vera est vitis Jesus Christus, nosque palmites sumus. — O Jesu, tu aperis et nemo claudit, tu claudis et nemo potest aperire. — Jesum Christum nos rursus cruci affigere audeamus! — Funesta sunt error et cæcitas. — Socrates Græcorum sapientissimus habebatur; plures habuit discipulos qui doctissimi facti sunt.

Thème 15.

117-118. — Adolescentibus utilis est scientia. — Bruto iratus erat Tarquini filius. — Scipio natus erat ad exitium Carthaginis. — Ad misericordiam pronus est Deus. — Ad jocandum pronus erat imperator Vespasianus. — Ramis absque fructu similes sunt christiani absque operibus. — Severior disciplina fingendis adolescentium animis idonea est. — Mariæ, Jesu Christi matri, affinis erat Elisabeth, sancti Joannis mater. — Ad stipem erogandam pauperibus propensus erat sanctus Joannes, Alexandria patriarcha. — Demostheni, oratori græco, par est Cicero, orator latinus. — Annibali iratus erat Hanno. — Audire probra assuetus erat Socrates. — Tito similis minime fuit Domitianus. — Homero fere par est Virgilius. — Antiochiensibus iratus erat imperator Theo-

dosius. — Ad beneficentiam propensi erant Titus et Antoninus, romani imperatores. — Pati assueti erant apostoli. — Duobus græcis poetis similes sunt duo poeta galli. — Ad injurias obliviscendas propensus erat Cæsar. — Burgundiæ solum vineis aptum est. — Ad cunctandum Fabius, ad confligendum vero pronus erat Minucius. — Persæ, Xerxe regnante, jam servituti assueti erant atque magnis rebus faciendis impares facti.

Thème 16.

117-118. — Imperatori Avito affinis erat sanctus Sidonius. — Ars medici nobis est necessaria. — Imperator Theodosius ad irascendum proclivis, ad ignoscendum erat propensus. — Jesu Christo affinis erat sanctus Jacobus Minor. — Ad pigritiam proclives sunt pueri. — Frumentis aptum est Bressiæ solum. — Referre victoriam assuetus erat Alexander. — Romanis iratus erat Coriolanus. — Ad effundendum sanguinem pronus erat Domitianus, Romanus imperator. — Tobiam contemplatus est Raguel, Annæque dixit: « Hic adolescens consobrinus meo similis est. » — Quædam gentes nate videntur ad servitutem. — Samuel puer Deo et hominibus carus erat. — Assuetus erat contumeliosas voces audire Fabius. — Jesu Christo affinis erat sanctus Simeon, episcopus et martyr. — Ad peccatum proclives sunt homines. — Ad nova audienda proni erant Athenienses. — Thesauro abscondito simile est regnum cælorum. — Homini pretiosa est evangelica doctrina. — Darius audire veritatem haud assuetus erat. — Primum ad mansuetudinem propensi fuerant Nero et Caligula; postea vero ad sævitiam proclives fuere. — Pueris fiamus similes, nosque cæli regnum impetrabimus. — Dei legi fideles simus, nobisque fidelis erit lex Dei. — Rex Xerxes adulatorias voces audire erat assuetus. — Ædificandæ urbi commoda est fluminis vicinitas (ou ad ædificandam urbem opportuna est...).

Thème 17.

119-120. — Maria Virgo, Jesu Christi Mater, omnibus virtutibus erat prædita. — Amicus fidelis difficilis est inventu. — Belli peritus erat Annibal. — Jesu Christi videndi cupidus erat Zachæus. — Rebelles angeli, sorte vestra contenti non fuistis. — Lectu mirabilis est Josephi vita. — Historia utilis est cognitu. — Philosophiæ studiosi erant Socrates et Plato. — Eva fructum vetitum degustandi fuit cupida. — Egregiis dotibus præditus erat imperator Marcus Aurelius. — Picturæ peritus erat Zeuxis. — Gallica carmina addiscere memoria haud difficile est. — Belli non studiosus erat rex Salomon. — Lothi conjux urbem Sodomam respiciendi fuit cupida. — Regno indignus existimatus est Strato. — Contumelias patiendi avidi erant apostoli. — Stulta superbia plenus erat rex Xerxes. — Veritas non est semper facilis dictu. — O Deus, nos tuis sumus indigni aspectibus. — Ambitionis expertes primum haud fuerant apostoli. — Catilinæ scelera incredibilia sunt narratu. — Artis medicæ peritus erat sanctus Liberatus. — Herodes Jesu Christi videndi cupidus erat. — Expugnatu haud ita facilis erat urbs Hierosolyma (ou urbem Hierosolymam expugnare haud ita facile erat). — Nabal, vini plenus, Davidi insultavit.

Thème 18.

119-120. — Caligula effundendi sanguinis avidus erat. — Pueros indociles regere non facile est. — Casta Suzanna, falsò accusata, digna erat miseratione. — Musicæ studiosus erat rex David. — Jactantiæ haud expers erat Cicero. — Prudentia singulari Abigail erat prædita. — Veritas non est semper jucunda auditu. — Jesu Christi gentibus annuntiandi avidus erat sanctus Paulus. — Socratis pater sculpturæ peritus erat. — Sceptro et corona dignus existimatus est Abdalonymus. — Cæsar et Pompeius ambitionis pleni erant. — Gloriæ et divitiarum

minime avidi erant Aristides et Epaminondas. — Difficile est veteres extirpare consuetudines. — Simplici juvenum Tarentinorum responso contentus fuit rex Pyrrhus. — Romam igne consumptam videndi cupidus erat sævus Nero. — Archimedes geometriæ peritus erat. — Vas lacte plenum Sisaræ Jahel obtulit. — Bucephalus, Alexandri equus, domitu haud erat facilis (ou Bucephalum, Alexandri equum, domare facile non erat). — Antiochus rex, Judæorum vexator, venia indignus judicatus est. — Singulas romani imperii provincias peragrando cupidus erat imperator Adrianus. — Geographiæ studere jucundum est. — Archimedes tormenta bellica excogitandi peritus erat.

Thème 19.

121-125. — Saule justior erat David. — Magis necessarius est panis quam cætera alimenta. — Majori virtute Aristides quam Themistocles erat præditus. — Audacior quam prudentior erat Varro. — Nihil suavius est quam Deum amare. — Callidior fuit ciconia quam vulpes putaverat. — Nos patribus pejores sumus. — Fortius quam feliciter certavit Asdrubal. — Magis pius Abel quam Cains fuit. — Varrone prudentior fuit Fabius. — Judex iste timidior erat quam crudelior. — Sævior fuit Nero quam initio putaverant Romani. — Majori industria præditus fuit vulpes quam hircus. — Romulus minori virtute quam Numa Pompilius præditus fuerat. — Cæteris apostolis fortior primum visus est Petrus. — Facundior quam fortior erat Cicero. — Maria majori veneratione quam Angeli digna est. — Nihil fructuosius est quam stipem pauperibus erogare. — Doctior quam ditior rediit Anacharsis. — Magis quam cæteri oratores græci conspicuus fuit Demosthenes. — Potentior fuit Alexander quam fuerat Philippus. — Emi domum tua ampliorem (ou ampliorem quam tua est). — Nemini do libentius quam amico misero. — Malo dictum prætermittere quam

amicum perdere. — Romani Ciceronem judicarunt eloquentiorem quam modestiorem.

Thème 20.

121-125. — Rhodanus Arari rapidior est. — Felicius quam fortius certavit Octavius. — Minus pius quam David fuerat Saul. — Ferro durior est peccati catena. — Magis nos Deus noscit quam nos ipsi cognoscimus. — Majori honore quam consulatus digna erat dictatura. — Mox Cæsar Pompeio potentior evasit. — Magis assiduus erat Milo quam cæteri Pythagoræ discipuli. — Bona fama bonum est quibuslibet thesauris pretiosius. — Longior quam largior erat Noemi arca. — Magis imbecilles fuerunt apostoli quam crediderant; namque Jesum Christum dereliquerunt. — Sacerdotum os et manus sole puriora sint. — Magis impius quam reges cæteri fuit Achabus. — Nihil durius est quam dæmoni servire. — Nos nec Salomone sapientiores nec Samsone et Davide fortiores sumus. — Majori odio quam pestis dignum est peccatum. — Philippus Alexandri pater non erat fortior quam astutior. — Magis latrat quam mordet canis timidus. — Præstat bonis quam potentibus viris uti amicis. — Darius fortitudinem expertus est cujusdam gentis magis pauperis ac simplicis quam Asiatici erant. — Lux est sono velocior. — Nihil virtute amabilius (*ou* nihil est majori amore dignum quam virtus). — Ferrum magis necessarium est quam aurum. — Alexander maluit gloriam quam pecuniam.

Thème 21

126-127. — Maria fuit virginum purissima. — Apostolis dixit Jesus Christus: Unus ex vobis me tradet. — Celeberrimus Italiae poeta est Virgilius. — Panis est omnium alimentorum maxime necessarium. — Justissimus quisque culpas leves committit. — Fratres erant Abel et Cæinus; absque controversia melior Abel fuit. — Omnium

hominum miserrimus videbatur languens Lazarus; nunc est admodum beatus. — Litem maxime ambiguum prudentissime diremit Salomon. — Ex omnibus libris nullus est sancto Evangelio comparandus. — Unus ex Alexandri aulicis erat Philotas: lapidibus obrutus est. — Esauus et Jacob erant Isaaci filii; Rebecca carior erat Jacob. — Lutetia urbs est Galliae amplissima. — Maxime conspicua semper visa est Augusti ætas. — Quandoque errat peritissimus quisque. — Primum sapientissimus regum fuit Salomon. — Duos Rachel habuit filios; natu minor erat Benjamin. — Ex apostolis plures piscatores fuerant. — Commodus cognominatus est Pius: attamen sine dubio non fuit omnium imperatorum piissimus. — Londinium urbs est Angliæ celeberrima. — Intremuit quisque sanctissimus. — Inter Græciæ oratores eloquentissimus fuit Demosthenes. — Alexandri amici erant Ephestion et Craterus: carior autem erat illi Ephestion. — Romanos inter consules multi pauperrimi exstiterunt. — Leo habetur animalium nobilissimum.

Thème 22.

126-127. — Sisygambis maxime omnium Persidis reginarum conspicua exstitit. — Nullus ex hariolis Nabuchodonosori regi potuit satisfacere. — Conscientiæ stimulis pungitur scelestissimus quisque. — Serpens animalium est callidissimus. — Æneas omnium Trojanorum piissimus erat. — Fuit Aristides Athenarum vir justissimus. — Cecidit Goliathus; tunc fortissimus quisque aufugit. — Sorores erant Rachel et Lia; Jacobo fuit carior Rachel. — Ex Socratis discipulis multi celeberrimi exstiterunt. — Inter Ecclesiæ doctores eloquentissimus est sanctus Joannes Chrysostomus. — Evangelium explanabat Sanctus Franciscus, et quisque maxime induratus ad Dominum convertebatur. — Annibal fuit Carthaginis dux clarissimus. — Goliathus omnium Philistinorum erat strenuissimus. — Ex omnibus Alexandri aulicis, nullus ei carior erat Ephestione.

— Romanos inter imperatores multi christianos vexavere; his autem postea multi inter illos faverunt. — Artaxerxes lacessivit Cyrus; victor fuit Artaxerxes. — Milites alloquebatur Alexander: tunc timidissimus quisque pugnare ardebat. — Inter Trojanos duces Hector, inter Græcos autem Achilles fortissimus erat. — Ex discipulis duodecim elegit Jesus eosque apostolos nominavit. — Alexander fuit Macedoniae rex potentissimus. — Prælium inierunt Antonius Octaviusque; felicior fuit Octavius. — Holofernem occidit Judith; tunc intremuit aufugitque quisque maxime intrepidus. — Tarquinius ultimus fuit ex omnibus regibus Romæ. — Tempus est omnium rerum pretiosissima. — Ex omnibus animi cupiditatibus, nulla est ira violentior.

Thème 23.

117-127. — Alexander, Philippi Macedoniae regis filius, erat gloriæ avidissimus. — Non modo angelis, sed et filio Dei aliquando similes erimus. — Fames, siti, cunctisque cruciatibus assueti erant martyres. — Epistolæ sancti Pauli sunt difficiles intellectu. — Ad misericordiam erga Judæos propensus erat Titus imperator. — Secundo loco Cæsar non contentus fuisset. — Visu mirabilis est urbs Venetiæ. — Scipio Catone liberalior erat. — Magis pius quam cæteri reges Romani fuit Numa Pompilius. — Aureum vitulum finxit Aaron, eumque adoraverunt Israelitæ: majori vituperatione quam populus dignus erat summus sacerdos. — Citius quam putamus moriemur. — Ulysses omnium Græciæ ducum callidissimus erat. — Vir urbis Romæ integerrimus æstimatus est Scipio Nasica. — Erant Zebedæi filii Jacobus Joannesque; Joannes erat junior et Jesu Christo carior. — Inter Ægyptios hariolos nullus Pharaonis somnium interpretari potuit. — Omnium Galliæ regum piissimus fuit sanctus Ludovicus. — Intremiscamus et speremus: cadere potest validissimus quisque, resurgere vero quisque infirmissimus. — Nihil suavius est quam Deo servire. — Ex Jesu discipulis recesserunt multi, nec

jam cum illo ibant. — Romani vincere assueti, semperque ad pugnandum (*ou* pugnare) parati erant. — Avarus suis thesauris non contentus, alieni boni cupidus est. — Lacedæmon nullum virum genuit Lyeurgo majorem.

Thème 24.

117-127. — Belli non erat peritus Demosthenes, at eloquentiæ erat studiosus. — Adamo et Evæ dixerat dæmon: Deo similes eritis; at dæmoni similes evaserunt; ideo Deus homini similis factus est. — Moriendi valde cupidus erat Jesus Christus. — Acu trajicere muscas assuetus erat imperator Domitianus. — Annibal ad excogitanda stratagemata pronus erat. — Præcepta Dei sunt facilia intellectu, sed difficiliora factu. — Paulus Æmilius fortius quam feliciter dimicavit. — Nihil terribilius est quam in æternum cremari. — Epaminondas fuit vir omnium Thebanorum maxime conspicuus. — Datames erat omnium Artaxerxis ducum maxime industrius. — Humillimus quisque primas sedes impetrabit. — Petro dixit Jesus: Vos duodecim elegi; at ex vobis unus dæmon est. — Epaminondas majori virtute quam Pelopidas erat præditus. — Corpori non magis necessarius est panis quam animæ Jesu Christi gratia. — Annibalem armis arcere non facile erat. — Odio ante baptismum et amore post baptismum nos sumus digni. — Bos ad arandam terram natus est; idoneus est aratro extrahendo. — Recentiores duces curiosi semper erunt Cæsaribus bella cognoscendi, atque celebris illius viri commentariis studendi. — Cato major est Catonum celebrior.

Thème 25.

117-127. — Mariæ et Josepho obediens erat puer Jesus; vestris ergo parentibus, pueri, estote obedientes. — Multi reges et prophætæ Jesum Christum videndi et audiendi cupidi fuerant. — Regis Saulis arma gestare assuetus non erat David, at ursos leonesque domare erat assuetus. —

Vitellius ad ingluviem et sævitiam proclivis erat. — Urbem Babylonem obsidere difficile erat. — Josephus, Jacobi filius, et Joseph vir Mariæ, mirabili castitate erant præditi. — Intellectu facilis est Judæorum, Jesu Christi interfectorum cæcitas. — De regis Saulis et Jonathæ cæde audivit David, illosque laudavit dicens: Illi velociores aquilis, leonibusque erant fortiores. — Non fuit Epaminondas dux peritior quam illustrior philosophus. — David Sauli parcens majori dignus erat laude quam David Goliathum obtruncans. — Magis quam putabant cæci erant pharisæi. — Non modo omnium hominum sapientissimus est Jesus Christus, sed Dei sapientia est. — Epaminondas vir Thebarum clarissimus exstitit. — Simul consules erant Varro et Paulus Æmilius: Paulus Æmilius absque controversia erat prudentior. — Homo natus est ad cognoscendum et amandum Deum. — Homo rationis expertus similis est pecudi. — Sanctus Hieronymus studiosus erat solitudinis et plenus scientia Scripturarum.

Thème 26.

128-129. — Cuidam adolescenti dixit Jesus: Tua vende bona, pretium da pauperibus et thesaurum possidebis. — Salomonis sapientiam admirata est regina Sabæ. — Venari juvabat regem Antiochum. — Alexandrum delectabat musica. — Ninivitæ conversi sunt, et Deus eis pepercit. — Judæis imminebant maximæ calamitates. — Canes domino suo blandiuntur eumque sequuntur. — Aream purgabit Jesus Christus, triticum colliget et paleam cremabit. — Attilam, Hunnorum regem, comitatus est sanctus Lupus. — Absalonem, Davidis regis filium, manebat mors funesta. — Doctus erat Socrates, attamen Socratem permulta fugiebant. — Ario mors turpis imminebat. — Evangelium meditemur illique studeamus. — Adolescentes, silere discite. — Paupertatem amemus, cælorumque regnum obtinebimus. — Atheniensem populum minime juvabant gladiatorum pugnæ. — Sanctum Paulum apostolum magna manebant prælia, majorque gloria. —

Neminem decet arrogantia. — Venerunt angeli et Jesu Christo ministrabant. — Filii hominum, obtrectare desinite. — Israelitis imminebat sitis sæva, Judith illos liberavit. — Sæpe parva scintilla ingens incendium accendit. — Homines honorum dignitatumque avidi potentibus blandiuntur; potentem enim virum laudes delectant.

Thème 27.

128-129. — Obedire discamus et discemus imperare. — Titi virtutes mirabantur Romani. — Prætereunt nos Dei consilia. — Alexander medicæ arti studuerat. — Regi Alexandro imminebat immaturus interitus. — Regem Xerxem collaudabant aulici, eique blandiebantur. — Esau Jacobi frater venari non desistebat. — Adolescentes, otium fugite; iudices, justitiam diligite; pueri, vestros parentes amate. — Israelitas insecuti sunt Ægyptii. — Nos juvat audire viros sapientes et facundos. — Trojanos fugiebat Sinonis perfidia. — Mæcenas Virgilio atque Horatio favebat. — Nos omnes salutem adipisci cupimus, sed pœnitentiam agere nolumus. — Hominum filii, Dominum amate et illi servite. — Vere miseranda mors Dario, Persarum regi, imminebat. — Dei humilis et pauperis discipulos decent paupertas et humilitas. — Cordis munditiam colamus, Deumque videbimus. — Imperatori Theodosio dixit sanctus Ambrosius: Davidem homicidam imitatus es, imitare eum pœnitentem. — Regulum manebant inaudita supplicia. — Pueris Jesus Christus benedicebat. — Peccare desinamus et Deus castigare desinet. — Alexander mores gentium devictarum imitatus est. — Vir vere fortis parcat inimico suo victo et prostrato. — Plebs amabat Cæsarem eique favebat.

Thème 28.

128-129. — Novam philosophiam attulit Jesus Christus: crucis scilicet amorem, divitiarum contemptum et